

MINARI – A CSALÁDOM TÖRTÉNETE

Gyökeret eresztteni

TESZÁR DÁVID

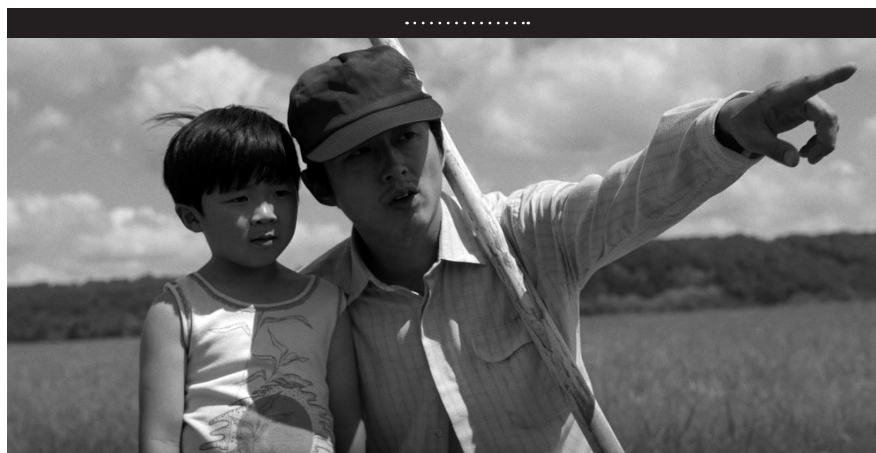
CHUNG REZDÜLÉSEKRE ÉRZÉKENY, INTIM CSALÁDI DRÁMÁJA EGY BEVÁNDORLÓ KOREAI CSALÁD ERŐFESZÍTÉSEIT RÖGZÍTI AZ 1980-AS ÉVEK VIDÉKI AMERIKÁJÁBAN.

A döntően koreai dialógusokkal dolgozó, koreai-amerikai *Minari* (2020) a filmes díjak tekintetében kísérteties hasonlóságot mutatott az *Élősködőkkel* (*Parasite*, 2019): idén ugyanúgy megnyerte a legjobb külföldi filmnek járó Golden Globe-ot, és ugyanúgy hat Oscar-díjra jelölték, mint Bong Joon-ho világhírű alkotását. Növum volt ugyanakkor, hogy a *Minari* színészei is kiemelt figyelmet kaptak: Steven Yeun lett az első ázsiai-amerikai jelölt a legjobb férfi főszereplő kategóriában, Youn Yuh-jung pedig a dél-koreai színművészek közül elsőként nyert Oscar-díjat. Mindebben a koreai mozi aktuális konjunktúrája és a bevándorlási/kisebbségi tematika mellett az is közrejátszhatott, hogy az Akadémia érzékenyített szavazóbázisa épp a #StopAsianHate mozgalom („ál-lítsuk meg az ázsiaiak elleni gyűlöletet”) fellángolásakor adta le a szavazatait.

De mi miatt rezonál szinte mindenki a koreai-amerikai Lee Isaac Chung önéletrajzi ihletésű, bensőséges mozija, amely egy bevándorló család erőfeszítéseit mutatja be az 1980-as évek vi-

déki Amerikájában? Hogyan reflektál a korszak anyaországban is markánsan megjelenő „amerikai álm” képére? (vö. *Deep Blue Night*, 1985; *Chilsu and Mansu*, 1988) Mindenekelőtt szembenáll mind a 1980-as évekbeli dél-koreai, mind a kortárs kelet-ázsiai bevándorló tematikájú (vö. *A búcsú*, 2019) filmekkel annyiban, hogy keleti vagy nyugati parti urbánus közeg helyett Arkansas állam Isten háta mögötti, elmaradott pusztájába kalauzol, és csak elvétve, hangsúlytalanul utal a beilleszkedés kérdéseire, a politikai deklarációktól (pl. rasszizmus) pedig teljes mértékben tartózkodik. Ehelyett Chung a Kaliforniából áttelepült, négyfős Yi család hétköznapijaira és egymás közti kapcsolatára fókuszál. A *Minari* humanista, apró rezdülésekre érzékeny portrét fest valamennyi, részben széttartó motivációjú családtagról (apa: a tökéhiányos zöldségfarm felfuttatása; anya: a család egyben tartása; gyerekek: barátkozás és egészségügyi kihívások), a konfliktusokkal terhelt drámai hangvétel pedig csak

„Az ősök tiszteletének jegyében”
(Alan Kim és Steven Yeun)

akkor enyhül, amikor segítségképpen megérkezik Szöulból a játékos-huncut, nagydumás nagymama, aki a válogatott koreai inycenségek mellett magával hozza a címben szereplő, Ázsia-szerzte használt, az amerikai táptalajon életképesnek bizonyuló zöldségféléit is.

A szülők közötti nézeteltérések mellett kiemelt figyelemben részesül a rendező alteregóját jelentő, kis David lassan átalakuló kapcsolata a „Korea szagú” nagymamával: a veterán Youn gyakran lopja el a show-t az egyébként képtelen, kiválóan teljesítő koreai színészekből (Steven Yeun, Han Yeri). A külföldi nézők számára kevésbé nyilvánvaló, de egészen kivételes az a műgond, amellyel Chung megidézi a koreai kultúrát és szokásokat átmenteni igyekvő bevándorló család rekvizitumait a VHS-re rögzített varietéadásoktól a pár házasságkötését megelőző, 1971-es nagy koreai slágeren át (Lana et Rospo: *Szeretlek*) a nagymama által megtanított, helyi kártyajátékig (*hwatu*) és a legendás, kotyvasztott gyógyynóvényes szérumig. Ugyanebbe a vonulatba tartozik még a drámai csúcspontot követő közös földön alvás jelenete: ez is kiváló példája a műhitelességének és a kulturális különbségekre épülő gazdag rétegzettségének. Míg a filmben látható, nemek szerinti csibeválogatási robotmunka a konfucianus ideál egyfajta inverzének tekinthető (a fiú csibék kerülnek kidobásra, szemben a konfucianizmus férfiközpontúságával), a *Minari* az ősök tiszteletének jegyében áll, ekként pedig nagyon is konfucianus szemléletű: olyan, mintha a holdújévkor esedékes, a felmenők előtt földig meghajoló gyermekek rituáléjának (*sebae*) mozgóképes változata lenne. Nem véletlen hát a végefőcímben feltűnő „Valamennyiünk nagymamáinak ajánlva” felirat a rendező részéről.

A *Minari* olyan hétköznapi, hogy szinte észrevétlenül vonja be a közönséget az intim, melegsívű családi drámába, a fináléra azonban nyilvánvaló lesz a nézői azonosulás mértéke. Lee Isaac Chung alkotása kis-nagy film: kis film, nagy szívvel és drámai erővel.

MINARI (Minari) – koreai-amerikai, 2020. Rendezte és írta: **Lee Isaac Chung**. Kép: **Lachlan Milne**. Zene: **Emile Mosseri**. Szereplők: **Steven Yeun** (Jacob), **Han Ye-ri** (Monica), **Alan Kim** (David), **Youn Yuh-jung** (Soon-ja), **Noel Kate Cho** (Anne), **Will Patton** (Paul). Gyártó: **Plan B**. Forgalmazó: **Vertigo Media**. Feliratos. 115 perc.